

शनिवारचे संपादकीय
वर्दीत विरणारी विकासवाट...

कायदा व सुव्यवस्था राखण्याच्या नावावर नागरिकांच्या अधिकाराचे हनन होणे हा राष्ट्रीय प्रगतीतला मोठा अडथळा ठरतो, हे राज्यकर्त्यांना मान्यच नसल्याचे दिसते...

मुंबई, पुणे, नागपूर, अहिल्यानगर, छत्रपती संभाजीनगर आणि दिल्ली येथून प्रसिद्ध

लोकमान्य, लोकशक्ती !

॥ गोपाळ कौमी ॥
निमित्त सर्वांना
शुभेच्छा

कमान्डर

स्वच्छता बढाओ , तंदुरुस्ती बढे

बडी तोड़फोड़+ दीवार को लीकेज से बचायें

स्लीमहाईड

फ्लश टैंक कहाँ ...?

जगह बचाये

चार्टर

५ साल

Terms & Conditions Apply

वॉल्वर विकसवा दार (पोटी कानव)	७६ रु. प्रति किंम
किरकोळ विक्रीवा दार गिवात कावडी	१०४ रु. प्रति किंम
इंड कावडी (किवाहा) दार	१२७ रु. प्रति किंम
इंडी किरकोळ विक्री दार	७४ प्रति १२ अंती

ता प मा न

कमाल ३१°से किमान २६°से

हवामानाचा अंदाज
आकाश ढगाळ, तुळकर पावसाची शक्यता.

काय चाललेंय काय!

प्रशांत कुलकर्णी

मला वाटतं हा असा ‘वैधानिक इशारा’ आकाशानंतर कुणाचीच तक्रार राहणार नाही!!

उद्या रविवार विशेषमध्ये

■ दणदणाटाविरुद्ध

खणखणाट - लोकसत्ता टीम

■ हेअरकट की चकोट?
- विवेक वेलणकर

■ विद्यार्थी आंदोलने-
कॅम्पसापासून शाळेच्या
मैदानापर्यंत! - रेश्मा शिवडेकर

सोनिया गांधींच्या

आत्मचरित्राचे नवे प्रकाशक

नवी दिल्ली : काँग्रेसच्या ज्येष्ठ नेत्या सोनिया गांधी यांचे बहुप्रतीक्षित आत्मचरित्र ‘बिलॉगिंग : अ जर्नी ऑफ लव्ह’ हे भारतात १० नोव्हेंबरला प्रकाशित होणार आहे. ‘हार्परकॉलिनस इंडिया’ने शुक्रवारी या पुस्तकाच्या प्रकाशनाची घोषणा केली. - **पान ४**
नाशिक म्हाडा घोटाळा;
१३ जणांचे निलंबन
नाशिक : सर्वसमावेशक गृहनिर्माण योजनेंतर्गत नाशिकमध्ये झालेल्या बहुचर्चित म्हाडा घोटाळ्याच्या चौकशीत धक्कादायक बाबी उघड होत आहेत. सकृतदर्शनी सहभाग निष्पन्न झाल्याने महसूल विभागातील चार आणि भूमी अभिलेख विभागातील नऊ, अशा एकूण १३ अधिकारी कर्मचाऱ्यांना निलंबित केले. - **पान ५**

पेपरफुटीचे धागेदोरे मंत्री कार्यालयापर्यंत ?

झिरवाळांचे विशेष कार्य अधिकारी आरोपीचे भाडेकरू

अशोक अडसूळ, लोकसत्ता
मुंबई : राज्याच्या अन्न व औषध प्रशासन विभागातील ‘औषध निरीक्षक’ परीक्षेतील पेपरफुटीप्रकरणी या विभागाचे मंत्री नरहरी झिरवाळ यांचे कार्यालय पुन्हा चर्चेत आले आहे. पेपरफुटी प्रकरणातील आरोपीच्या नंदूरबार येथील घरी झिरवाळ यांचे विशेष कार्य अधिकारी गणेश देवरे हे भाडेकरू असून पेपरफुटी प्रकरण समोर आल्यापासून ते मंत्री कार्यालयात फिरकलेले नाहीत. राज्य लोकसेवा आयोगाने औषध निरीक्षक गट- ब पदाची २२ मार्च रोजी चाळणी परीक्षा घेतली. मुलाखती होऊन २२ जुलै रोजी पात्र ४८८ उमेदवारांची यादी संकेतस्थळावर प्रसिद्ध झाली. त्या परीक्षेतील प्रश्न काही उमेदवारांना

महिनाभर गायब
देवरे यांचा मंत्री कार्यालयातील नेमणुकीचा रीतसर आदेश नव्हता. मात्र ते मंत्री कार्यालयात कार्यरत होते. एक महिना झाले ते मंत्री कार्यालयात आलेले नाहीत. ते उसनवारी तत्वावर इथे कार्यरत असल्याने २५ ऑगस्ट रोजीच्या शासन निर्णयाप्रमाणे त्यांना कार्यमुक्त केलेले आहे, असे मंत्री नरहरी झिरवाळ यांचे खासगी सचिव सतीश जाधव यांनी ‘लोकसत्ता’ला सांगितले.

दुसरा कर्मचारी अडचणीत : या विशेष कार्य अधिकार्याचा मूळ विभाग कृषी विभाग आहे. झिरवाळ विधानसभा उपाध्यक्ष होते, तेव्हापासून ते त्यांच्याकडे काम करतात. मंत्री कार्यालयातील विशेष कार्य अधिकारी आरोपीच्या घरी भाडेकरू आहे, याची माहिती आमच्याकडे आहे. मात्र अद्याप संबंधितांची पोलीस चौकशी केलेली नाही, असे या प्रकरणाचा तपास करणाऱ्या मुंबई गुन्हे शाखेतील सूत्रांनी सांगितले. चार महिन्यांपूर्वी मंत्री झिरवाळ यांच्या कार्यालयातील लिपिकास लाच घेताना अटक झाली होती. त्यानंतर हा प्रकार समोर आल्याने झिरवाळ यांचे कार्यालय चर्चेच्या केंद्रस्थानी आले आहे.

मिळाल्याचे आयोगाला काहींनी त्याच दिवशी ई-मेलद्वारे कळवले. २७ जुलै रोजी आयोगाकडून पुन्हा नोंद करण्यात आला. मुंबई गुन्हे अन्वेषण शाखेकडून या प्रकरणाचा

तपास चालू आहे. याप्रकरणी सात व्यक्तींना अटक झालेली आहे. यामध्ये राज्य लोकसेवा आयोगाचे तीन कर्मचारी असून पाच आरोपी नंदूरबारचे आहेत. आयोगाने ही

भरती प्रक्रिया रद्द केली आहे.

या प्रकरणात नंदूरबारच्या कौटिल्य अकादमीचे प्रवीण पाटील तसेच परीक्षार्थी ऋतुजा पाटील, गौरव पाटील (**पान ५वर**)

डीजेविरोधातील आवाजाला बळ

पुण्यामध्ये विद्यानंद बापट यांनी सण-उत्सवांमधील ध्वनिप्रदूषणाचा मुद्दा ठामपणे मांडल्यानंतर राज्यातील अनेक शहरांमध्ये यासंदर्भात भूमिका घेतली जात आहे. नागपूरपाठोपाठ आता मुंबई, नवी मुंबई, सांगली या शहरांमध्ये डीजेबंदीचा निर्णय घेण्यात आला असून अनेक जिल्ह्यांमध्ये याबाबत मागणी करण्यात येत आहे.

- **मुंबई**
गणेशोत्सव मंडळांनीच आवाजाची पातळी मर्यादित ठेवण्याचे मान्य केले आहे. अन्यथा पोलिसांकडून कारवाई केली जाईल, याची त्यांना कल्पना आहे. मुंबईत डीजेच्या वापरावर २०१५ पासून बंदी आहे, असे पोलीस आयुक्त देवेन भारती यांनी सांगितले.
- **सांगली**
गणेशोत्सवाच्या पार्श्वभूमीवर मिरवणुकीमध्ये ‘डीजे’, ‘लेझर लाइट’वर बंदी घालण्यात आल्याचे आदेश जिल्हा पोलीस अधीक्षक तुपार देशी यांनी लागू केले.
- **सातारा**
गणेशोत्सवासह वर्षभर विविध सण-उत्सव आणि जयंती सोहळ्यात ‘डीजे’, ‘लेझर लाइट’वर बंदी घालण्याची मागणी साताऱ्यातील ज्येष्ठ नागरिकांनी केली. याबाबत जिल्हा पोलीस अधीक्षकांना निवेदन दिले.
- **नागपूर**
भाजपचे माजी आमदार संदीप जोशी यांनी डीजेबंदी दोन महिन्यांसाठी नव्हे तर कायमस्वरूपी करावी, अशा मागणीचे निवेदन पोलीस व महापालिका आयुक्तांना दिले. त्यानंतर भाजपचे शहर अध्यक्ष दयाशंकर तिवारी यांनीही पोलीस आयुक्तांना निवेदन देत बंदीच्या निर्णयावर पुनर्विचार करण्याची मागणी केली. त्यामुळे शहरात भाजपविरुद्ध भाजप असे चित्र निर्माण झाले आहे.
- **नवी मुंबई**
गणेशोत्सवातील ध्वनिप्रदूषणाच्या पार्श्वभूमीवर नवी मुंबई पोलीस आयुक्तालय क्षेत्रात डीजे, लेझर लाइटचा वापर न करण्याचे आवाहन मंडळांना करण्यात आले. तसेच नियमांचे उल्लंघन करणाऱ्या मंडळांवर कारवाई करण्यात येईल, असा इशाराही देण्यात आला.
- **महाराष्टीमुळे निश्चय ढळणार नाही- बापट**
■ **ध्वनिमर्यादा उल्लंघनाबद्दल मंडळ पदाधिकार्यांना शिक्षा/५**

भारतीय अवकाश संशोधन संस्थेने (इस्रो) शुक्रवारी देशातील पहिल्या ‘इमेजिंग’ उपग्रहाचे अंतराळात यशस्वी प्रक्षेपण केले. ‘इस्रो’ने सतीश धवन अवकाश केंद्रातून पहाटे २.५५ वाजता ‘जीएसएलव्ही’ रॉकेटच्या सहाय्याने २३०० किलो वजनाचा उपग्रह अवकाशात यशस्वीपणे सोडून त्याला भू-समकालिक (जिओसिंक्रोनस) कक्षेत स्थिर केले. - **संबंधित / पान ४**

तिघांचा मृत्यू, मुलगी जखमी, कौटुंबिक वादातून आत्महत्या नळदुर्ग किल्ल्यावरून महिलेची तीन मुलांसह उडी

लोकसत्ता वार्ताहर
धाराशिव : नळदुर्गच्या ऐतिहासिक किल्ल्यातील उपळी बुरुजावरून एका महिलेने आपल्या तीन लहान मुलांसह उडी मारली. त्यात महिला आणि एका मुलाचा जागीच मृत्यू झाला, तर एका मुलीचा गुरुवारी रात्री उपचारादरम्यान मृत्यू झाला. आणखी एक मुलगी धाराशिव येथे उपचार घेत आहे.

उमरगा तालुक्यातील वंताळा येथील रहिवासी असलेल्या अश्विनी मनोहर पोळ (३०, रा. वंताळा, सासर-अंबुलगा, ता. निलगा, जि. लातूर) या गुरुवारी दुपारी तीन मुलांसह नळदुर्ग किल्ल्यावर आल्या होत्या. त्यांच्याबरोबर मुलगा अजिंक्य (५) आणि अडीच वर्षांच्या जुळ्या मुली क्रांती आणि वीरा होत्या. अश्विनी यांनी तिन्ही लेकरांना किल्ल्यावरून कडेलोट करून स्वतःही उडी मारली. या दुर्घटनेत अश्विनी आणि अजिंक्य यांचा मृत्यू झाला, तर जुळ्या मुली गंभीर जखमी झाल्या. त्यांना तातडीने नळदुर्ग उपजिल्हा रुग्णालयात दाखल केले. त्यानंतर प्रकृती चिंताजनक असल्याने धाराशिव येथील शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयात हलवण्यात आले. गुरुवारी रात्री उपचारादरम्यान

क्रांतीचा मृत्यू झाला. तर वीरावर अतिदक्षता विभागात उपचार सुरू आहेत. कौटुंबिक कलह आणि मानसिक तणाव यातून आत्महत्या केल्याची प्राथमिक माहिती असल्याचे पोलिसांनी सांगितले. याप्रकरणी अश्विनी यांचे वडील तानाजी मोहिते यांच्या फिर्यादनुसार अश्विनी यांचा पती मनोहर आणि सासरच्या लोकांवर गुन्हा दाखल झाला आहे.

प्रदूषणकारी गृहप्रकल्पांना यापुढे १०० टक्के दंड!

निशांत सरवणकर, लोकसत्ता

मुंबई : हवेतील प्रदूषणाबाबत न्यायालयाच्या निर्णयानंतर नियोजन प्राधिकरणांकडून कठोर उपाय आखण्याबरोबरच त्यांची अंमलबजावणीही केली जात आहे. मुंबई महापालिकेनेही याबाबत नव्याने परिपत्रक जारी केले असून बांधकामासाठी आवश्यक असलेल्या सुरुवातीच्या परवानग्या (आयओडी) आणि ज्यांची बांधकामे सुरू आहेत अशा प्रकल्पांच्या सुधारित आराखड्यात विशेष अटीचा समावेश करण्याचा निर्णय घेतला. या अटीची पूर्तता न केल्यास गृहप्रकल्पांवर १०० टक्के अधिमूल्य स्वरूपात दंड आकारण्यात येणार आहे.

को

पालिकेची अट काय?

वाढत्या हवा प्रदूषणाची दखल घेऊन न्यायालयाने संबंधित प्राधिकरणांना उपाययोजनांचे आदेश दिले होते. त्यानुसार मुंबईत पालिकेने गृहप्रकल्पांसाठी विशेष अट ठेवली आहे.

गृहप्रकल्पांचे काम सुरू असताना मोठ्या प्रमाणात प्रदूषण होते. याबाबत कुठल्याही उपाययोजना केल्या जात नसल्याच्या तक्रारी उच्च

● इमारतीच्या सुरुवातीच्या परवानग्या तसेच ज्यांची बांधकामे सुरू आहेत त्यांच्या सुधारित आराखड्यात प्रदूषण रोखण्याबाबत हमीपत्र घेण्याची विशेष अट टाकण्याचे ठरविण्यात आले आहे. त्यानुसार महापालिकेने परिपत्रक जारी केले आहे. या धर्तीवर म्हाडा व ‘झोपु’ प्राधिकरणाकडूनही कारवाई केली जाणार आहे.

● महापालिकेच्या विकास प्रस्ताव विभागाने २ सप्टेंबर रोजी याबाबतच्या अंतर्गत सूचना इमारत प्रस्ताव विभागाला जारी केल्या आहेत. यानुसार प्रदूषण केल्याप्रकरणी काम थांबविण्याची नोटिस जारी केली जाईल.

● नोटीस दिल्यानंतरही सूचनांची पूर्तता न केल्यास व्यवसाय परवाना तसेच संबंधित गृहप्रकल्पाची विकास परवानगी रद्द करणे आणि जे अनधिकृत काम केले, त्याबद्दल दंड स्वरूपात १०० टक्के अधिमूल्य अदा करण्यास तयार आहे, असे हमीपत्र द्यावे लागणार आहे. ही अट ‘आयओडी’ तसेच सुधारित आराखड्यातही टाकण्यात येणार आहे.

करण्यासाठी न्यायालयाने उच्चस्तरिय समिती नेमण्याचे उच्च न्यायालयाने स्वतःहून कारवाई सुरू केली होती. प्रदूषणाबाबत उपाययोजना

घेतल्या. या बैठकांनंतर समितीने मार्गदर्शक सूचना करत त्यांची कठोर अंमलबजावणी करण्याची जबाबदारी नियोजन प्राधिकरणांवर (**पान ५वर**)

‘डेक्कन’मध्ये माळढोकसाठी १६ संवर्धन क्षेत्रे निश्चित

लोकसत्ता विशेष प्रतिनिधी

माळढोकची संख्या १०० ते १५०

- जगातील सर्वात वजनदार उडणाऱ्या पक्ष्यांपैकी एक असलेल्या माळढोकचे वजन १५ किलोपर्यंत असू शकते. हा पक्षी ‘इंटरनॅशनल युनियन फॉर कन्झर्वेशन ऑफ नेचर’च्या लाल यादीत गंभीरपणे संकटग्रस्त म्हणून नोंदवला आहे.
- एकेकाळी भारत आणि दक्षिण पाकिस्तानच्या विस्तीर्ण भागात आढळणाऱ्या या पक्ष्याची जंगलातील संख्या आता केवळ १०० ते १५० इतकीच उरल्याचे संशोधकांनी नमूद केले आहे.

नागपूर :

देशातील अतिदुर्मिळ आणि गंभीरपणे संकटग्रस्त माळढोक पक्ष्याच्या संवर्धनासाठी डेक्कन भूप्रदेशातील १६ क्षेत्रे प्राधान्य संवर्धन क्षेत्रे म्हणून निश्चित करण्यात आली आहेत. सुमारे १८ हजार चौरस किलोमीटर क्षेत्रफळाच्या या क्षेत्रांचा विस्तार महाराष्ट्रासह कर्नाटक, तेलंगणा आणि आंध्र प्रदेशातील ३५ जिल्ह्यांमध्ये आहे. यासंदर्भातील अभ्यास ‘प्लॉग वन’ या नियतकालिकात प्रकाशित झाला. या १६ क्षेत्रात २२ जिल्हे महाराष्ट्र,

कर्नाटक आणि तेलंगणातील प्रत्येकी सहा आणि आंध्र प्रदेशातील एका जिल्ह्याचा समावेश आहे. डेहरादून येथील भारतीय वन्यजीव संस्थेच्या संशोधकांनी हा अभ्यास (**पान ५वर**)

epaper.loksatta.com

एनएसईच्या 'आयपीओ'ला अखेर हिरवा कंदील

‘सेबी’कडून ३०,००० कोटींच्या निधी-उभारणीला मंजुरी

लोकसत्ता व्यापार प्रतिनिधी

मुंबई : राष्ट्रीय शेअर बाजाराच्या (एनएसई) बहुप्रशिक्षित प्रारंभिक समभाग विक्रीला भांडवली बाजार नियामक 'सेबी' ने अखेर शुक्रवारी हिरवा कंदील दिला. सुमारे ३०,००० कोटी रुपयांच्या प्रस्तावित निधी उभारणीला मिळवलेल्या मंजुरीमुळे भारतीय भांडवली बाजाराच्या इतिहासातील आजवरच्या सर्वात मोठ्या भागविक्रीचा मार्ग मोकळा झाला आहे.

बाजार नियामकाकडील माहितीनुसार, एनएसईला ४ सप्टेंबर रोजी सेबीचे अंतिम निरीक्षण प्राप्त झाले. एनएसईने प्रस्तावित सार्वजनिक भागविक्रीसाठी जून महिन्यातच बाजार नियामकाकडे मसुदा प्रस्ताव सादर केली होता. सेबीची निरीक्षणे प्राप्त होणे ही

आयपीओ' प्रक्रियेतील एक महत्त्वाची पायरी मानली जाते. नियामक कंपनी लागू असलेल्या नियामक आवश्यकतांच्या अधीन राहून सार्वजनिक भागविक्रीच्या पुढील तयारीला सुरुवात करू शकते. सहसा सुविधेसंबंधित (को-लोकेशन) वागसारह विविध नियामक अडथळ्यांमुळे एनएसईच्या समभाग्यांच्या सुचबद्धतेची योजना जाळवण्यास एक दशकाहून अधिक काळ रखडली होती. मसुदा प्रस्तावानुसार, हा आयपीओ पूर्णपणे 'ऑफर फॉर सेल' (ओएफएस) स्वरूपाचा असेल, ज्यामध्ये १४.९८ टक्के समभाग्यांची विक्री केली जाईल.

केनियातून उत्पादन गुंडाळण्याचे राष्ट्राध्यक्षांचे टाटा केमिकल्सला आदेश

पीटीआय, नवी दिल्ली

पूर्व आफ्रिकेतील केनियामधील टाटा समूहाची कंपनी असलेल्या 'टाटा केमिकल्स मगाडी' (टीसीएमएल) विरुद्ध तेथील सरकारने कठोर भूमिका घेत देश सोडण्याचे आदेश दिले आहेत. राष्ट्राध्यक्ष विल्यम रुटो यांनी शतकभरापासून सुरू असलेल्या मगाडी सोडा अंश खाणकामातून

बाहेर पडण्याचे आदेश दिल्यानंतर टाटा केमिकल्सने केव्हातील तिची उपकंपनी नियामकीय अटीचे पूर्णपणे पालन करत असल्याचा दावा केला आहे. कंपनीने त्या देशात दीर्घकाळ व्यवसाय करूनही स्थानिकांना आणि देशाला हवा तसा आर्थिक फायदा पोहोचवलेला नाही, असा पैशील नेत्यांचा आरोप आहे.

सरकार आणि खनिकर्म मंत्रालयाने

रायल्टी, रोजगार निर्मिती, स्थानिक पुरवठा आणि पर्यावरणविषयक नियमांचे पालन न केल्याचा आणि करारातील अटीवर अंमलबजावणी न केल्याचा आरोप कंपनीवर केला आहे. मात्र कंपनीने केव्या सरकारने मागविलेली सर्व कागदपत्रे आणि आवश्यक माहिती सादर केली असून, आता सरकारचा पुढील निर्देशांचि प्रतीक्षा असल्याचे शुक्रवारी

बाजार मंचांना माहिती दिली.
टाटा केमिकल्स मगाडी लिमिटेडने
केन्याच्या खाण, नील अर्थव्यवस्था
आणि सागरी व्यवहार मंत्रालयाकडून
२८ जुलै रोजी मिळालेल्या कामकाज
स्थितीच्या पत्राला ११ ऑगस्ट रोजी
उत्तर दिले. त्यात मागविण्यात आलेली
सर्व आवश्यक माहिती, अहवाल
आणि कागदपत्रे सादर करण्यात
आली असल्याचे म्हटले आहे.

 Maharashtra Airport Development Company Ltd.
CIN: U45203MH2002SGC136979

TENDER NOTICE

MADC invites Bids for "Short Tender for Leasing of Plot for Development of Five Star Category Hotel At Shirdi International Airport, Kakadi, Maharashtra."

The detailed tender document can be downloaded from the website www.mahatenders.gov.in from **05/09/2026, 11:00 HRS.**

Sd/-

Vice Chairman & Managing Director, MADC

तळ मजला, 'विजय सुमन', बिल्डिंग, प्लॉट क्र.३, एन-५, सिडको, औरंगाबाद-४३११०३

कर्म वसुली अधिकारी कायदा, १९९३ सधे वाचण्या जाण्यकर कायदा १९६५ मधील दुसऱ्या परिशिष्टामधील नियम ५३ अंतर्गत विक्रीची घोषणा सधनतरीची घटना

RC/७४/२०१३ बँक ऑफ महाराष्ट्र दि. १४-०८-२०२१ नि.क. ८१

प्रति,
(CD१) अनिस खान पठाण,
रा : १-२०-७७, मुल्य बँकेरी समोर, बुदी लेन, जुना बाजार, औरंगाबाद.
किंवा : प्लॉट क्र.३१/१, गिफ्टसिटी कॉलनी, पडोबापूर, औरंगाबाद.

(CD२) मोहसिन खान पठाण वसुली पठाण,
दारा शांन क्र.२, पटेल मंडील, कॉम्प्लेक्स रोड, बुदी लेन, औरंगाबाद.

(CD३) शेख जिलानी गफकार शेख,
रा : १-१८-६, मुख्य मार्ग ऑफीस जवळ, जुना बाजार, औरंगाबाद.
किंवा : द्वारा शासन मल्टी सर्व्हिसेस, मुद्रासे पोस्ट ऑफीस समोर, जुना बाजार, औरंगाबाद.

ज्या अर्शी तुम्ही अनिस खान यांना मा. पिठासनी अधिकारी, अक्रम वसुली अधिकारकरी औरंगाबाद यांनी OA/१०३/२०१२ मध्ये अन्वयान बँक/वित्तीय संस्था यांना देय असलेली एकूण रक्कम रुपये १२,३३,४५०.०० (क.बारा लाख तेव्हासही हजार चारशे पन्चावन्न केवळ) अधि व्यावहारीक दिनांक ०५/१०/२०१३ पासूनचे द.सा.द.शे. ८.२५४ दरम्यान पिठासनीतील वसुलीपत्राच्या यावज व देड रक्कम रु.१५,५००/- (चौपंधरा हजार पाचशे केवळ) असे एकूण रक्कम प्रमाणि धमकी बँक यांना देण्यासत दिनांक ०५/०८/२०१४ रोजी सुमारी प्रमाणपत्र जारी केले आहे आणि ज्याच्याअधीन वसुली रक्कम अर्शी मजला, व्यावर्शी खाली सही करणार यांनी खात नमूद केलेली जगम/स्वरुबर मालमत्ता विक्रीचे गेले आहे दिने आहेत.

२) तुम्हाला सुचित करण्यात येते की, विक्रीची घोषणा तयार कर व व्यावर्शी अटी उरविण्यासाठी तारीख ०५/१०/२०२२ रोजी बँक सहाजी १०३ वा. निशेवती करण्यात आली आहे आपणांस विनंती करण्यात येते की सदरली मालमत्ता किंवा व्याख्या एखाद्या भागवारीतील बोज शुल्क, दावे किंवा देवता असल्यास खाली सही करणार यांचे निदर्शनास आणून द्यावे.

मालमत्ताची वापशील

फर्लेट क्र.०५, दुसरा मजला, सिटीएस क्र.३३१४, क्षेत्रफळ १५० चौ.फूट, न्यु समीर फर्लेट ऑनर्स हाउसिंग सोसायटी लि., जुना बाजार, औरंगाबाद, ज्याची वसुलीपत्रा पुर्वेस दिशनेस : कॉमन पॅरसेज व मोकळी जागा उत्तरेस : ५ मीटर वा रस्ता

दि. १४/०८/२०२१ रोजी मजला हस्त आनि न्यायसिध्दालयाच्या निवेदनासत देण्यात आले.

(श्री मजला, निवेदना पत्रावसुली मजला अर्शी जाणू)

सवासीर (- शरद वाचणीकर) वसुली अधिकारी-१ अक्रम वसुली न्यायधिकरण, औरंगाबाद

			रस्ता, उत्तर : रस्ता, दक्षिण : स्वतःच्या मातमता ताबा : प्रतिकात्मक	र.२५,०००.००/- (रुपये पंचवीस हजार फक्त)
			मालमत्ता क्र.४ नौदणीकृत गहाण ठेवलेल्या मालमतेचे सर्व सामाईक भाग, घर क्र. ३६९, क्षेत्रफळ १०८९ चौ.फूट घाटनांदूर, ता.भूम, जि.उस्मानाबाद येथे आणि खालीलप्रमाणे चतुःसीमा : पूर्व : श्री. शिलावती पवार यांची मालमत्ता, पश्चिम : रस्ता, उत्तर : स्वतःची मालमत्ता, दक्षिण : सुरेश पवार यांची मालमत्ता ताबा : प्रतिकात्मक	राखीव किंमत र. २,९८,०००/- (रुपये दोन लाख अठरा हजार फक्त) ईएमडी र.२९,८००/- (रुपये एकवीस हजार आठशे फक्त) वाढीव बोलीची रक्कम : र.२५,०००.००/- (रुपये पंचवीस हजार फक्त)
४)	शाखा : ईट कर्जदार : मेसर्स जगदंबा सिमेंट एजन्सी, प्रोप. श्री. भास्कर मोतीराम धोरात, रा : मु/पोस्ट-जी पी घर क्र.३६५, डोकेवाडी, ता.भूम उस्मानाबाद, जामीनदार : श्री. सुनी पोपटराव देशमुख, रा : मु/पोस्ट-ईट ता.भूम, जि.उस्मानाबाद.	र. ८,४३,१५२/- (रुपये आठ लाख त्रैधात्रीस हजार एकशे बावन्न फक्त) + लागू न केलेले व्याज + कायदेशीर खर्च दि. १९/०३/२०२३ पासून	मालमत्ता क्र.५ भास्कर मोतीराम धोरात यांच्या नावे असलेली गहाण मालमत्ता: वस्तू क्र.१ : नौदणीकृत गहाण ठेवलेली मालमत्ता, ग्रामपंचायत घर क्र.३६५, डोकेवाडी, ता.भूम, जि.धाराशिव येथे स्थित, खालीलप्रमाणे चतुःसीमा : उत्तर : रस्ता, दक्षिण : भास्कर डोके यांचे घर, पूर्व : मंदाबाई खैरे यांचे घर, पश्चिम : रोहिदास चव्हाण यांचे घर ताबा : प्रत्यक्ष	राखीव किंमत र. १,४०,०००/- (रुपये एक लाख चाळीस हजार फक्त) ईएमडी र. १४,०००/- (रुपये चौदा हजार फक्त) वाढीव बोलीची रक्कम : र.२५,०००.००/- (रुपये पंचवीस हजार फक्त)
			मालमत्ता क्र.६ वस्तू क्र.२ : ग्रामपंचायत घर क्र. ३०२ असलेल्या मालमतेचे सर्व सामाईक भाग, डोकेवाडी, तालुका.भूम, जिल्हा.धाराशिव येथे स्थित, आणि खालीलप्रमाणे चतुःसीमा : उत्तर : सुरेश पवार, दक्षिण : देताळ स्वामी मंदिर, पूर्व : बाबा मांडवे, पश्चिम : स्वतः ताबा : प्रतिकात्मक	राखीव किंमत र. ६,३५,०००/- (रुपये सहा लाख पन्तीस हजार फक्त) ईएमडी र. ६,३५,०००/- (रुपये त्रैसह हजार पाचशे फक्त) वाढीव बोलीची रक्कम : र.२५,०००.००/- (रुपये पंचवीस हजार फक्त)
			मालमत्ता क्र.७ वस्तू क्र.३ : ग्रामपंचायत घर क्र. ३३२ असलेल्या मालमतेचे सर्व सामाईक भाग, डोकेवाडी, तालुका.भूम, जिल्हा.धाराशिव येथे स्थित, आणि खालीलप्रमाणे चतुःसीमा : उत्तर : खंडू धोरात, दक्षिण : तुकाराम धोरात, पूर्व : शासकीय रस्ता, पश्चिम : मांडूबाई धोरात. ताबा : प्रतिकात्मक	राखीव किंमत र. १,५६,०००/- (रुपये एक लाख छप्पन्न हजार फक्त) ईएमडी र. १५,६००/- (रुपये पंधरा हजार सहाशे फक्त) वाढीव बोलीची रक्कम : र.२५,०००.००/- (रुपये पंचवीस हजार फक्त)
५)	शाखा : ईट आदित्य ट्रेडर्स, प्रोप.घनाजी महासूद्र कारणल, घर नं.२३०, चांदवड, ता.भूम, जि.उस्मानाबाद,जामीनदार : श्री. रुचिकेश आशू बर्गल, ईट ता.भूम, जि.उस्मानाबाद.	र. ४,७८,०६२/- (रुपये चार लाख अड्ड्याहत्तर हजार बासठ फक्त) + लागू न केलेले व्याज + कायदेशीर खर्च, दिनांक १६/०९/२०२२ पासून	मालमत्ता क्र.८ घर क्र.२३० येथील जमीन आणि बिल्डिंग यासह संपूर्ण मालमतेचेसामाईक भाग, क्षेत्रफळ ४०० चौ.मी., चांदवड, तालुका.भूम, जिल्हा.उस्मानाबाद आणि खालीलप्रमाणे चतुःसीमा : पूर्व : मोकळा रस्ता, दक्षिण : लक्ष्मण जानू कारणल यांची मालमत्ता, पश्चिम : खंडेराव यांची मालमत्ता, उत्तर : स्वतःची जमीन. ताबा : प्रतिकात्मक	राखीव किंमत र. ६,९०,०००/- (रुपये सहा लाख नव्वद हजार फक्त) ईएमडी : र. ६९,०००/- (रुपये एकविसह हजार फक्त) वाढीव बोलीची रक्कम : र.२५,०००.००/- (रुपये पंचवीस हजार फक्त)
६)	शाखा : तुळजापूर कर्जदार : श्री. सविन दत्ता भोसले, रा : शिवछत्रपती नगर.	र. २५,८४,९८०/- (रुपये पंचवीस लाख चौऱ्यांशेरी हजार नऊशे ऐंशी फक्त)	मालमत्ता क्र.९ गट क्र.१७८ असलेल्या मालमतेचे सर्व सामाईक भाग, प्लॉट क्र.०२, ०३ आणि ०४, सिंदफळ, ता.तुळजापूर, जि.धाराशिव-४३६२३ येथे स्थित, श्री. सविन दत्ता भोसले यांच्या नावे ३२६.०० चौ.मी. क्षेत्रफळाची ताबा : प्रतिकात्मक	राखीव किंमत : र. ७,५०,०००/- (रुपये सात लाख पन्नास हजार फक्त) ईएमडी : र. ७५,०००/- (रुपये पन्नासहत्तर हजार फक्त) वाढीव बोलीची रक्कम : र.२५,०००.००/- (रुपये पंचवीस हजार फक्त)

टीप: मालमत्ता माहिती - देखभाल शुल्क इत्यादींचा दावा करण्यास संबंधित सोसायटीची काही देणी अस्तु शकतात. त्यामुळे लिलावात ठेवलेल्या मालमतेसाठी संबंधित सोसायटीकडून किंवा सरकारकडे अधिकार्यांकडून किंवा बिल्डरची कोणतीही धकबाकी न भरलेली कोणतीही धकबाकी याची खात्री करण्यासाठी बोलीदारांना सूचित केले जाते. संबंधित मालमतेवर काही देय असल्यास सहाक बोलीदारांना व्हन केले जाईल.

टीप १. बँककडे कोणतेही आत भर नसताना ताबा आहे. तथापि, संबंधित सोसायट्या, सरकारी / स्थानिक प्राधिकरण / मेटेनस कार्नेल याचा दावा करणाऱ्या संस्थांसाठी काही देय अस्तु शकतात. त्यामुळे बोलीदारांनी संबंधित सोसायटी / अधिकारी / बिल्डरकडून देय / शुल्क / भारांची मुष्टी करण्याचा सल्ला दिला जातो. संबंधित मालमतेवर देय / शुल्क / बोजा, जर काही देय असेल तर, बोलीदारांना व्हन केले पाहिजे.

PSB द्वारे ई-लिलाव आयोजित केला जाईल. बोलीदारांना <https://baanknet.com> येवसाइटवर सॉफ्ट वॉन करून लागेल आणि स्वतःची नोंदणी करावी लागेल. या संदर्भात कृपया लक्षात घ्या की केवायसी कागदपत्रांच्या पडताळणीसाठी २-३ दिवसांचा कालावधी लागतो. शेवटच्या क्षणी घाई मदीं टाळण्यासाठी म्हणून बोली लावणाऱ्यांना केवायसी दस्तऐवजांनी नोंदणी आणि अपलोड करण्याचा सल्ला दिला जातो. नोंदणी संबंधित प्रश्नांसाठी, तपंचक क्रमांक ८१०२६२९४९ आहे आणि ईमेल आयडी "support.baanknet@psballiance.com" आहे.

मिळीच्या तपशीलवार अटी व शर्तीसाठी, कृपया बँकेच्या वेबसाइटवर प्रदान केलेल्या "https://www.bankofmaharashtra.in/properties_for_sale.asp" या लिंकचा संदर्भ घ्यावा.

दिनांक : ०४/०९/२०२६ दिवान : सोलापूर	(टिप : स्वैर भाषांतर तपासत पडल्यास मूळ इंग्रजी भाषा)	सही/- मुख्य व्यवस्थापक आणि प्राधिकृत अधिकारी, सोलापूर ब्रॉन्
--	---	---

२ शनिवार, ५ सप्टेंबर २०२६

लग्नाची पंचविशी

वंदना कुलकर्णी

माझ्या मोठ्या मावशीचं लग्न जेव्हा आचार्य शंकर जावडेकर यांच्या मुलाबरोबर ठरलं, तेव्हा माझे आजोबा म्हणजे तिचे वडील, तिला तिच्या लैंगिक शिक्षणासाठी संततिनियमनाचे पुरस्कर्ते र. धों. कर्वे यांच्या दवाखान्यात घेऊन गेले होते. ही गोष्ट आहे १९४६ मधली ! तेव्हा आजोबांकडे र. धो.कर्वे संपादित ‘समाजस्वास्थ्य’ मासिक यायचं. ज्यात लैंगिक प्रश्नांची उकल व्हायची. विशेष म्हणजे ते कधी लपवून ठेवलेलं नसायचं. त्या काळी माझ्या मावशीने एक मूल झाल्यावर कुटुंब नियोजन केलं होतं.

असे काही अपवाद वगळता, लैंगिकता हा विषय खूप वर्ष आपल्या समाजात गुप्त राखण्याचा प्रयत्न केला गेला. गमत म्हणजे पूर्वीच्या पिढ्या असोत वा आताच्या ‘मिलेनियल्स’, ‘जेन झी’, ‘जेन अल्फा’ पिढीतल्या सर्वांनाच या विषयात नेहमीच रस होता आणि आहे. निसर्गाने आपल्याला बहाल केलेल्या शरीराच्या अवयवांपैकीच हे लैंगिक अवयव ! लग्न होणं, मूल असणं याविषयी अत्यंत आग्रही असलेल्या समाजात, या दोन्ही गोष्टींच्या केंद्रस्थानी लैंगिक संबंध आहेत हे माहीत असूनही, त्यांना कायम अनुल्लेखानं मारायचं ही मानसिकता दिसून येते.

पुण्याचे निष्णात, नामांकित, कमालीचे सहसंवेदनशील आणि वर्षानुवर्ष निरलस रुग्णसेवा करणारे रेडिओलॉजिस्ट डॉ. अरुण किनरे यांच्या बरोबर गप्पा मारण्याचा नुकताच योग आला. डॉक्टर लवकरच ८० वर्षांचे होतील. ते सांगत होते की, त्यांच्या पन्नासहून अधिक वर्षांच्या कारकीर्दीत, लग्न आणि मूल याविषयीची भारतीय मानसिकता फारशी बदललेली नाही. आजही अनेक घरात लग्नानंतर दोन-तीन वर्षांनी बाळ झालं नाही तर कुटुंब अस्वस्थ होतं. तसंच बेकायदेशीरपणे केलेल्या ‘सोनोग्राफी’ मध्ये गर्भ मुलीचा असेल तर अनेक कुटुंबात तिचे स्वागत तर होत नाहीच, उलट तिला मारून टाकण्याचे अघोरी कृत्य करणारे महाभागही आहेत.

म्हणजे इथे सगळा लैंगिक ‘व्यवहार’ हा केवळ आणि केवळ मूल आणि त्यातही ‘मुलगा’ या भोवती फिरत असेल तर पण-पत्नीमधील परस्परांबद्दल प्रेम व्यक्त करणाऱ्या शरीर संवादाला काही स्थान तरी असेल का ?

नवविवाहितच नाही, तर अनेक वर्ष विवाहित असणाऱ्या जोडप्यांनासुद्धा संपूर्ण लैंगिक क्रियेची माहिती असेलच असं नाही. लैंगिक क्रियेतील अत्युच्च आनंदाचे जे काही क्षण असतात त्या भावनेलकटतेच्या (ऑरॅंगझम) जैविक प्रेरणा तीन आहेत. प्रजोत्पादन (प्रोक्रिएशन), आनंदाचे निधान असलेली कसमणूक (रिक्रिएशन) आणि मनोमिलन (बॉँडिंग).

आनंदनिधानात लैंगिक क्रियेतील नावीन्य अनुस्यूत आहे. यातूनच वेगवेगळ्या स्थितीतील लैंगिक क्रिया जन्माला आल्या. नित्यकर्मामध्ये माणसाला काहीतरी नूतनता, उत्तेजकता अपेक्षित असते; नाहीतर गोष्टी कंटाळवाण्या होऊन त्यात रस वाटेनासा होतो. मनोरंजन करणारी लैंगिक क्रीडा रंजक आणि आकर्षक करण्यासाठी ठिकाण बदल (पर्यटन), केशभूषा-वेशभूषा बदल (जगातील अंतर्वस्त्र व्यवसाय यावर तर प्रामुख्याने पैसे कमावतो आहे !) शरीरसुखासाठीच्या विविध कृती (पोझिशन्स), विविध प्रकारचे सुगंध-संगीताची पार्श्वभूमी या

नवऱ्यांनी एकत्र येऊन योजना ठरवली आणि पाडव्याला आपापल्या बायकांना प्रणयरम्य अंतर्वस्त्रांची भेट दिली ! त्यावेळी बायकांचे जे काही चेहरे झाले होते त्याच्या वर्णनांनी अनेक दिवस हशा पिकत राहिला. सलग्जता, भीड, उदासीनता या भावना आजच्या तरुण पिढीतील किती जणांच्या भावविश्वात आहेत माहीत नाही; पण ते किमान त्यांच्या लैंगिक भावनांबद्दल सजग आहेत, खुल्या विचारांचे आहेत असं दिसतं. ते आंधळेपणात परंपरांमध्ये आणि ‘टॅबू’ तसंच शुचितेच्या अविवेकी कल्पनांमध्ये अडकलेले दिसत नाहीत.

चतुरंग

लैंगिक चक्र म्हणजे स्त्री-पुरुष नात्यातील लैंगिक सहजीवनाची सशक्त अनुभूती आहे. किती स्त्री-पुरुषांना हे माहीत असतं ? व्यक्त करता येतं ? पूर्वी ही अभिव्यक्ती करताच येत नव्हती आणि आता ती उघडीवाघडी झाली, असं म्हणावं का ? परंतु, अशी अनुभूती जाणीवपूर्वक आणि अभ्यासपूर्वक उपभोगण्याचं भाग्य ज्या जोडप्यांना लाभतं, त्यांना आपल्या विवाहसंस्थेतील विवाह ‘बंधन’ कधीच क्लेशकारी, नकोसं होणार नाही. किंबहुना या समरसतेतून, नित्यनवीन प्रयोगांतून, वैवाहिक नात्याची विविधता आणि संपन्नता ते अनुभवत राहतील.

क्रीडेतल्या अत्युच्च आनंदाच्या क्षणी मेंदूतले एकमेकांपासून दूर असलेले अनेक भाग एकाच वेळी उदीपित होतात. लैंगिक भागांतील संवेदना जाणणारी, ज्या ठिकाणी आनंददायक चेतारसायनं स्रवतात अशी, शरीरातील विविध संप्रेरकं स्रवणाऱ्या ग्रंथी जिथून नियंत्रित होतात अशी, काही स्मृतीविषयक, तसंच विशिष्ट व्यक्तीबरोबर भावनिक बंध निर्माण करणारी अनेकानेक केंद्रं या अनेक भागांना एकाच वेळी उदीपित करतात. त्याच वेळी अत्यंत आनंद निर्माण करणाऱ्या रसायनांचा लोंढा फुटतो. त्यात उद्दीपनाच्या अगदी शेवटच्या

सहजीवनातील लैंगिक समरसता

लग्नानंतर २५-३० वर्ष सातत्याने सहवासात असताना एकमेकांविषयीची समरसता, नवीन प्रयोग, वैवाहिक नात्याची विविधता आणि संपन्नता यातून लैंगिक जीवनाचा आनंद, समाधान अनुभवता येतो. भीड, संकोच न बाळगता जपलेले नावीन्य जोडप्यातील लैंगिक जीवन खुलवतं. पर्यायाने विवाह आणि कुटुंब संस्था अधिक निरामय आणि समृद्ध होते, हे सांगणारा ‘वैवाहिक नात्यातील लैंगिक सहजीवन’ या लेखाचा उत्तरार्ध.

त्यातून त्यांच्यामधील ‘बंध’च अधिक दृढ होतील. अशा विवाहांमध्ये स्वतःचा आणि नात्याचा विकासही हातात हात घालून होत राहतो. तसंच, या प्रयोगशीलतेमुळे विवाहव्यवस्थेच्या चौकटीत अडकल्याची भावना न राहता, वचनबद्धतेतील शाश्वतता नात्यात अनुभवता येते. लैंगिक नात्यांमध्ये संप्रेरकंही महत्त्वाची भूमिका बजावत असतात ‘मेंदूचे कामशास्त्र’ या विषयाचे अभ्यासक डॉ. जयदेव पंचवाघ यांची मांडणी इथे सर्वांना उपयोगी पडावी. ते म्हणतात, ‘‘कामशास्त्र हा विषय इतका महत्त्वाचा का आहे ? याचं साधं उत्तर म्हणजे निसर्गाने अगदी सामान्य व्यक्तींसाठीसुद्धा आत्यंतिक व अत्युच्च आनंदाचा अनुभव घेण्याचा रस्ता त्यातून उघडलेला आहे. हा अनुभव तात्पुरता असला तरी तुप्त समाधानाचा अनुभव देण्याची क्षमता त्यात आहे. अर्थातच निसर्गाचा यातला मूळ उद्देश प्रजनन हा आहे. म्हणूनच इतर प्राण्यांप्रमाणेच मनुष्यालाही कामक्रीडेकडे अत्यंत तीव्रतेनं खेचून घेण्याचं हे तंत्र निसर्गानं निर्माण केलं आहे.’’ गमत म्हणजे आधीच्या पिढ्यांनी याकडे अधिकार प्रजनन म्हणूनच बघितलं तर अलीकडच्या पिढ्या त्यातील तात्पुरत्या अनुभवावर भर देताना दिसतात. ‘कामा’तील ‘क्रीडे’चा गाढ, दीर्घ व प्रगल्भ अनुभव आणं कुटुंब संस्था अधिक निरामय आणि समृद्ध करू शकू.

(उत्तरार्ध)

◆ vankulk57@yahoo.co.in

► **पान १ वरून /**
इच्छा पूर्ण करण्यासाठी त्यांच्या पुढच्या शिक्षणाला हातभार लावला, इतका की डीएड, बीएड, एमएड, एमए तर त्यांनी पूर्ण केलंच, आता पीएच.डी. करण्याचा विचार सुरू आहे.

अर्थात प्रत्येक स्त्रीला घरात काम करावं लागतंच. त्यात हे एकत्र कुटुंबं, परंतु सहकार्य करणारं. घाटे ५ वाजता उठून सीमाताई कामाला लागतात. सकाळचं जेवण सीमाताई करणार आणि रात्रीचं जाऊबाई अशी सरळसोट विभागणी असल्याने संध्याकाळी घरी आल्यावर त्यांना व्हिडीओ एडिट करायला वेळ मिळतो. शिवाय मुलांना वाढवणं, त्यांचं शिक्षण, संसार याबरोबरीने नवऱ्याचं आजारपण (त्यांना हृदयविकाराचा झटका येऊन गेला आहे) यामुळे येणारा ताण या मुलांमध्ये विसरला जातो, हा त्यांना मिळणारा फायदा. पण त्यांना शिकवण्यात खूपच आनंद मिळतो हे त्यांच्या व्हिडीओवरून सहज दिसतं.

आनंददायी ‘डिजिटल’ शिक्षण

लहानपणापासून शिक्षकच व्हायचं हे ठरवलेल्या शिंदे मॅडम सुरुवातीला, २००८ पासून कोढावळे गावातल्या शाळेत शिकवत होत्या. दोन महिन्यांचं बाळ आणि पतीचं आजारपण यातून मार्ग काढत शिकवत राहिल्या. सुरुवातीची शाळा चार शिक्षकी होती म्हणजे दोन वर्गाला एक शिक्षक असायचा. एका वर्गाला शिकवत असताना दुसऱ्या वर्गाला सरावासाठी काही तरी द्यायचं, यातूनच त्यांची सर्जकता आणि कल्पकता वाढीस लागली आणि तिथूनच मुलांना शिक्षणात रमवण्यासाठीचे खास प्रयत्न सुरू झाले. मुलांनी शिकलं पाहिजे हे त्यांना आतून वाटत होतं. कारण त्या समाज बघत होत्या, लोक बघत होत्या, आजूबाजूची परिस्थिती पाहत होत्या. गावात फारच कमी मुलं शिक्षण पूर्ण करताना दिसत होती, मुलीचं तर लवकर लग्न केलं जायचं. गावात एखादाच डॉक्टर, इंजिनियर व्हायचा. सरकारी नोकरीतही फार कमी मुलं जायची. कारण शेती जास्त. आपण काही तरी करायला हवं हे सीमा मॅडमच्या लक्षात आलं. त्या सांगतात, ‘‘ आपल्याला समाज खूप काही देत असतो. समाजाचे पांग फेडायचे असतात हे माझ्या डोक्यात पक्कं असल्याने मी शिक्षणाच्या वाटेकडे वळले. हाडाची शिक्षक असल्याने मुलांना शिकवण्यासाठी त्यांच्या पोटात शिरून शिकवायला हवं हे माझ्या लक्षात आलं. मग मी कोडी घालायला लागले. उत्तर देणाऱ्याला बक्षीस द्यायला लागले. कधी ब्रिस्कट, चॉकलेट तर कधी आमटी. आई-वडिलांसाठी भिर्तीजवळ उभे राहून शिक्षणाचा आनंद घेऊ लागली आहेत. शाळेत स्क्रिल लॅब, रेकॉर्डिंग रूम, ‘स्टेम’ म्हणजेच विज्ञान, तंत्रज्ञान, अभियांत्रिकी आणि गणित वर्ग यासारख्या उपक्रमांच्या माध्यमातून मुलांना तंत्रज्ञानाची मैत्री घडवून २१व्या शतकातील कौशल्ये रुजविण्यासाठी प्रयत्न करण्यात आले आहेत.

वेगवेगळ्या संकल्पनांवर काम करत असताना बच्छाव यांना ‘जेन अल्फा’ पिढीसमोरची आव्हानेही जाणवतात. आजच्या ‘जेन अल्फा’ पिढीसमोर गॅजेट्स आणि समाजमाध्यमांवरील अनेक पर्याय उपलब्ध आहेत. अशा परिस्थितीत त्यांना केवळ माहिती देण्यापेक्षा नैतिक मूल्ये आणि संवेदना शिकवणे हे शिक्षकांचे खरे कर्तव्य असल्याचे मत त्यांनी व्यक्त केले. ‘‘मुलांमध्ये नैतिक मूल्ये रुजवली जायला हवीत. माहिती त्यांना कोटूनही मिळेल; पण मूल्ये रुजवणे तितकेच महत्त्वाचे आहे,’’ असे बच्छाव यांचे मत आहे.

आज आनंदवली महानगरपालिका शाळेत सुमारे ८०० विद्यार्थी शिक्षण घेत असून खासगी शाळांमध्ये शिकत असलेले अनेक विद्यार्थी या सरकारी शाळेत प्रवेश घेत आहेत. हीच त्यांच्या कामाची पावती आहे. ◆ charu.kulkarni85@gmail.com

तरी ? मस्ती केली तरी ?’’ असा प्रश्न त्या आपल्यालाच विचारतात. अर्थात म्हणून चुकीच्या गोष्टीला सहज माफी नाही. त्यातलीच एक वाईट गोष्ट शिऱ्या देणं. एकदा एका नवीन आलेल्या मुलाने फार घाणेरडी शिवी दिली. झालं, मुलं बाईकडे आली. बाईंनी शिक्षा दिली. त्याच्या हातात पांढरी रिबीन बांधली गेली. दिवसभर ती रिबीन त्याच्या हातात होती. मुलांचं त्याच्याकडे लक्ष होतं. आपल्या चुकीची जाणीव इतक्या तीव्रपणे त्या मुलाला झाली की दुसऱ्या दिवसापासून त्याची शिक्ती गायब झाली. पण सीमा मॅडमच्या हे लक्षात आलंय, ही मुलं मित्रांमध्ये - मैत्रिणींमध्ये जास्त रमतात, मोकळी होतात. त्यांच्या वगत ५५ मुलं आहेत. त्यांनी पाच-पाच मुलांचे गट तयार केलेत. हुशार ते आकलनास कमी असणाऱ्या मुलांचा. मुलगे आणि मुली एकत्र. मुली गट अधिक चांगल्या प्रकारे हाताळतात असं त्यांचं निरीक्षण आहे. ही मुलं एकमेकांच्या

सोबतीने शिकतात. त्यांच्यात मैत्रीभाव निर्माण करणं, एकात्मतेसाठी यापेक्षा चांगला मार्ग नाही, हे त्यांना अनुभवावरून पटलं आहे. आठवीपर्यंत असणाऱ्या त्यांच्या या शाळेत आज ३७५ मुलं आहेत. शालेय शिक्षणाबरोबरच, स्कॉलरशिप परीक्षा, इतर परीक्षा यासाठी मुलांना तयार करावं लागतं. शिवाय सरकारी शाळा म्हणजे शासनाच्या योजना पूर्ण करण्यासाठीही त्यांना जावंच लागतं. त्यातूनही सीमा मॅडम असे विविध प्रयोग करत असतात. मात्र एक गोष्ट आहे, त्या पहिली ते पाचवीपर्यंत एकाच तुकडीला शिकवत आहेत. त्यामुळे त्यांच्या हाताखाली गेली चार वर्ष ही मुलं चांगली तरावर झाली आहेत. अर्थात यंदा ८-१० नवीन मुलं आली आहेत. त्यांना या मुलांबरोबर आणायचं तर मेहनत करावी लागणार आहेच. पण एकमेका सहाय्य करू, असं म्हणत मुलांनीही ते स्वीकारलंय. आज त्यांची ही जिल्हा परिषद शाळा आधुनिक होते आहे, सरकारी शिक्षण योजनेतील कौशल्यावर आधारित अनेक उपक्रम इथंही राबवले जात आहेत. परसबागेत छोटेखानी शेती पिकवली जातेय, ‘रोबोटिक लॅब’ मधलं कृत्रिम बुद्धमत्ता (एआय)चं प्रस्थ मुलांमध्येही वाढतयं. शिवाय कम्प्युटर लॅब आहे. त्याचा योग्य वापर मुलांकडून करून घेणं हे आव्हान हे शिक्षक स्वीकारत आहेत. अर्थात ही लॅब अजून अर्धवट आहे, त्यासाठी लागणारा अडीच लाख रुपयांचा अर्दा खर्च शाळेला ते पाचवीपर्यंत आहो. तो कुणाच्या मदतीने पूर्ण करणार हा प्रश्न आहे; परंतु मुलांचं नाही स्वप्न लवकर पूर्ण होईलच. आज शिंदे मॅडम यांच्या हाताखालून गेलेल्या अनेक मुली कुणी पोलीस भरती झालंय, कुणी रेल्वेत भरती झालंय, कुणी बँकेत आहेत, हे ही एक यशच.

उपक्रमशील असलेला जिल्हा

म्हणून ज्याची ओळख आहे अशा पुणे जिल्हा परिषदेच्या दह महिन्याला होणाऱ्या शिक्षण परिषदेमध्ये गणित

विषयासाठी शिंदे मॅडम सुलभक

म्हणून जबाबदारी पार पाडतात. त्या

सांगतात, ‘‘ आमचे मुख्याध्यापक

नरेंद्र अमुरवार बाळवराफ व

शाळेतील सहकारी शिक्षक, जांबे

शावेतील ग्रामस्थ तसेच शिक्षण

विभागातील अधिकारी व पदाधिकारी

या माझ्या कामासाठी मला नेहमी

पाठिंबा देतात.’’

विनोबा भावे यांचं प्रसिद्ध वचन,

‘मुलांमध्ये मूल होऊन शिकणं आणि

शिकवणं’, हा सीमा शिंदे मॅडम यांचा

जीवनाधार आहे. त्या तत्वावर घट्ट

रुजलेल्या त्यांच्या विचारांची मुळं

येताना पर्समधून आणलेला

ब्रिस्कट पेच घुटा किंवा असंच काही

त्यांना खायला देतात. ‘‘ कसं

रागावणार या मुलांवर काही चुकलं

निःस्पृह ज्ञानदान...!

कर्तव्यांची जाणीव व्हावी. यासाठी खेळ्याच्या माध्यमातून शिक्षण देण्यात येते. यासोबतच ‘मूल्यमापन उपक्रम’ही तयार करण्यात आली. त्यातून मुले खेळत-खेळत मूल्यसंस्कार शिकली आणि ते प्रत्यक्ष जीवनात आणण्यासाठी क्षेत्रभेटी, मुलाखती, ‘आनंदवली शिक्षण कट्टा’ यासारख्या उपक्रमांद्वारे विद्यार्थ्यांना प्रत्यक्ष जीवनातील अध्ययन अनुभव मिळवून देण्यात आले. तसेच अमेरिकेसोबत ‘इ-टिवर्नींग’, बांगलादेशासोबत ‘टेलिकोलाब्रेशन’ आणि जर्मनीसोबत ‘लर्न जर्मन’ यासारख्या उपक्रमांद्वारे विद्यार्थ्यांना जागतिक पातळीवर संवादाची संधी उपलब्ध करून देण्यात आली. यामध्ये जर्मन अंकलनी तयार करण्यात आली. या माध्यमातून विद्यार्थी आणि त्यांचे पालक जर्मन भाषा शिकत आहेत.

सामाजिक उपक्रमात योगदान देत पुरस्त्रांसाठी विद्यार्थ्यांनी १५ हजार रुपयांचा निधी जमा करून तो मुख्यमंत्री मन्त निधीला दिला. तसेच आनंदवली परिसरात दोन हजारांहून अधिक याशिवाय बच्छाव यांच्या संकल्पनेतून शाळेचा शैक्षणिक दर्जा उंचावण्यासाठी विविध उपक्रम राबवण्यात येत आहेत. ‘मिशन मोबाईल-फ्री’ अंतर्गत विद्यार्थी भ्रमणध्वनीपासून दूर राहावेत, यासाठी शाळेच्या आवारात ‘ज्ञानर्भिती’ आणि ‘आनंदवली शिक्षण कट्टा’ सुरू करण्यात आला. शाळेच्या आवारातील वेगवेगळ्या कोपऱ्यांमध्ये विद्यार्थ्यांना वाचनासाठी पुस्तके ठेवण्यात आली आहेत. याशिवाय आनंदवली गावातील मारुती मंदिरात तसेच सेंट कबीर वस्तीतील समाज मंडळात मुले, पालक आणि गावकऱ्यांसाठी संपूर्णपणे

लोकसहभागानून सुमारे दोन हजार पुस्तकांचे खुले वाचनालय सुरू करण्यात आले आहे. पालकांना नेहमी चिंता वाटायची की, आम्ही कामावर गेल्यानंतर मुले शाळेत जातात की कुठेतरी वाढट संगीत फिरतात ? त्यांची ही चिंता दूर करण्यासाठी शाळेत ‘स्मार्ट अटॅडन्स’ सुरू करण्यात आला. यामध्ये मुलांना ‘आरएफआयडी’ कार्ड असलेले ओळखपत्र देण्यात आले. हे ओळखपत्र ‘स्मार्ट अटॅडन्स किट’वर स्कॅन केल्यानंतर त्यांच्या पालकांना मुलं शाळेत आल्यावर आणि निघाल्यावर एक संदेश पाठवला जातो. यामुळे पालकांची आपल्या मुलांच्या सुरक्षिततेसाठीची चिंता मिटली. मुलांचे शिक्षण केवळ शाळेच्या चार भिंतीपुरते मर्यादित न राहता संपूर्ण गावच त्यांच्यासाठी शिक्षण देणारे

epaper.loksatta.com

